

Piyano Eğitiminde Başarısızlık Nedenleri Anketi Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Validity and Reliability Study for the Questionnaire of Failure Reasons in Piano Education

M. Kayhan KURTULDU*

Özet

Piyano eğitiminde başarı ve başarısızlık kavramlarının birden fazla nedene bağlı olduğu söylenilebilir. Öğrencilerin bu süreçte yaşayacağı sıkıntılar ve sonucunda ortaya çıkacak olan başarısızlığın sebeplerinin araştırılması, sürece katkı yapacak en etkili çözümlerden biridir. Bu çalışmada, yukarıdaki düşünce ışığında geliştirilen piyano eğitiminde başarısızlık nedenleri anketine yönelik geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan ve piyano öğrencileri tarafından cevaplanan anket neticesinde, elde edilen veriler değerlendirilerek çeşitli analizler yapılmıştır. Verilerin toplanması sonrasında anketin geçerlik ve güvenirliğini belirlemek için öncelikle Cronbach's Alpha katsayısı, faktör analizi ölçümleri ve faktörler arası korelasyon hesaplamaları yapılmıştır. Kullanılan ölçeğin örneklem uygunluğu ve faktörlenebilirlik düzeylerini belirlemede KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) ve Barlett's testleri de yapılmıştır. Yapılan uygulama ve istatistik ölçüm çalışmaları neticesinde ortaya çıkan değerler yorumlanarak anketin geçerlik ve güvenirliği belirlenmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen veriler geliştirilen anketin geçerli ve güvenilir olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: piyano eğitimi, başarısızlık, geçerlik ve güvenirlik

Abstract

Several reasons can be suggested for success and failure in piano education. An analysis of problems that might be encountered by students and the consequent reasons for failure would be a very effective solution that can contribute into this process. This paper conducted a validity and reliability study for the questionnaire of success and failure reasons in piano education which was developed in the light of the above-said understanding. In the outcome of the questionnaire developed by the researcher and filled in by students, data obtained were evaluated and several analyses were conducted thereby. After data were collected, Cronbach's Alpha Coefficient calculation, factor analysis measurements and interfactoral correlation calculations were conducted for validity and reliability of the questionnaire. KMO (Kaiser – Mayer – Olkin) and Bartlett's tests were made in defining the suitability of the sample and factorability level of the scale that was used. Values that were obtained as a result of the practical and statistical measurement studies were interpreted in order to determine validity and reliability of the questionnaire. Data that were achieved as a result of the study have revealed that the questionnaire that was developed is valid and reliable.

Keywords: piano education, failure, validity and reliability.

Giriş

Başarı ve başarısızlık bireylerin akademik yaşantılarında sıkça karşılaştıkları kavramlar arasındadır. Eğitim öğretim sürecinde bireyin başarısı veya başarısızlığı gerek genel, gerekse özel bazı sebepler içermektedir. Bireylerin kendi öğrenme sorumluluğuna sahip olması gerektiğini vurgulayan modern öğrenme kuramları, başarı ve başarısızlığın

---

* Doç. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi ABD, Söğütlü/Trabzon, kayhankurtuldu@gmail.com

belirlenmesi ve bireyin kendini sürece hazırlaması konusunda da ön planda olması gerektiğini savunmaktadır. Akademik süreç içerisinde bireylerin, başarısızlık kavramı karşısında yenilmemek için gerekli çalışmayı planlayıp uygulaması, başarılı olma isteğiyle doğru orantılıdır. Bireyler aldıkları eğitimin sonucunda başarılı olmayı ve öğrendiklerinin kalıcı olmasını isteyecektir. Dolayısıyla bu durum, süreç içerisinde bireyleri gerekli planlama ve uygulamaya mecbur kılmaktadır.

Başarı ihtiyacı, bir davranışı en üst düzeyde yapma isteğidir. Başarı ihtiyacına sahip olanlar, yaptıkları işe önem vererek, o işi kusursuz şekilde tamamlamak isterler. Başarısızlık korkusu ve başarma şevki bu isteğin altındaki gerekçelerdir. Bireyler doğuştan başarı güdüsüne ve başarısızlık korkusuna sahiptirler (Yazıcı, 2009).

Eğitim ile ilgili yapılan bütün etkinliklerin en son amacının öğrenci başarısı olduğu düşünülürse, yapılacak olan değerlendirmenin de bu yönde olması doğaldır. Bu nedenle yapılan araştırmalar genellikle öğrencilerin başarılarının nasıl arttırılacağı ve bununla ilgili alınması gereken önlemler üzerine yoğunlaşmıştır (Kızılcık, Tan, 2007).

Öğrencinin başarılı ya da başarısız olmasının nedenleri, kuşkusuz çok yönlü ve çok değişkenli olarak düşünülmesi gereken, önemli bir sorundur. Bu durum, öğrencinin kendisinin dışındaki nesnel koşullardan gelebileceği gibi, kendi yapısında var olabilecek psikolojik nedenlerden de kaynaklanabilir. Öznel ve nesnel koşulların birbirleriyle olan karşılıklı etkileşimi, başarı ve başarısızlığın temel belirleyicisi olmaktadır (Kılıç, 2006).

Akademik başarının çok sayıda faktörle ilişkili olduğu öne sürülmektedir. Akademik başarının zeka ile pozitif yönde ilişkili olduğu kabul edilmektedir. Yapılan bazı çalışmalar öğrencilerin akademik başarılarının zekânın yanı sıra, yetenek, kişilik ve ailesel nitelikleri, mezun oldukları veya okumakta oldukları okulun özellikleri, çalışma alışkanlıkları gibi çok sayıda faktör tarafından etkilendiğini ortaya koymaktadır (Yıldırım, 2000).

Öğrenci başarısını etkileyen faktörler; bireyin kendisi ve çevresiyle ilgili faktörler olarak iki grup altında toplanabilir (Keskin, Yapıcı, 2008). Bireyin planlı ve bilinçli hareket etmesi ve bireysel algısının olumlu yönde teşvik edici olması, başarıyı arttıran ana sebeplerden birisidir. Çevresel etkenlerin olumsuz olduğu bazı durumlarda başarılı olan bireyler düşünüldüğünde, algı, motivasyon ve çalışma disiplini gibi bireysel unsurların etkisinin önemli olduğunu görmek mümkündür. Diğer yandan bireysel faktörlerin etkisini kimi zaman arttıran, azaltan veya az etkileyen çevresel koşulların başarıyı belirleyici rol üstlendiği açıktır. Bireysel etkenlerin düzeyine yakın bir seviyede etkili olan çevresel etkenler, fiziksel olanaklar, sosyal olanaklar, teknolojik altyapı, toplumsal bakış açısı gibi unsurlar göz

ardı edilmemelidir. Bireyler başarı ya da başarısızlık sonucu bu kapsam içerisinde pek çok nedenle ilişkilendirebilmektedir.

Öğrenciler tarafından başarı ve başarısızlık nedenleri yetenek, çaba, şans ve işin güçlüğü gibi durumlara atfedilir. Yükleme süreçleri ile ilgili modellerin varsayımı, başarı ya da başarısızlığını içsel ve kontrol edebilen bir faktör olan çabaya yükleyenlerin, kontrol edilemeyen faktörler olan yetenek, şans ve iş güçlüğüne yükleyenlerden daha başarılı olduğudur. Bu kurama göre başarı ya da başarısızlığın nedeninin çabaya yüklenmesi, gelecekteki çabanın ve güdülenmenin artmasına yol açmaktadır. Başarısızlığı kontrol edilemeyen faktörlere yükleme, öğrenmeye karşı isteksizliğe ve giderek öğrenilmiş çaresizliğe yol açmakta; başarıyı bu faktörlere yükleme şükran ve minnet duygularına neden olmakta, ancak öğrenme isteğinin artmasına ve devamına bir etkisi olmamaktadır (Kelecioğlu, 1992).

Öğrenciyi öğrenme sürecine aktif olarak katan ve öğrenmesinin sorumluluğunu alması gerektiğini öne süren bilişsel öğrenme yaklaşımları, öğrenme ile başarı arasındaki süreçte güdülenmenin önemli bir yeri olduğunu kabul etmektedirler (Kelecioğlu, 1992). Yukarıda da bahsedildiği gibi ilgi, algı, yetenek, motivasyon gibi bireysel etkenler, başarı üzerinde etkili bir yapıya sahiptir. Çevresel faktörlerden olumlu yada olumsuz yönde etkilenen öğrencilerin, motivasyon düzeylerinde de farklılaşmalar görülebilir. Bu durum öğrencinin amaçladığı başarı düzeyine ulaşmasında kendisini nasıl hazırladığı ile doğru orantılıdır. Gerek motivasyon, gerek çalışma disiplini, gerek fiziki şartlar, gerekse çevresel etkenler gibi etkili unsurların hepsi okul başarısı yada akademik başarı kavramlarına odaklanmaktadır.

Başarı, okul ortamında belirli bir ders ya da akademik programlardan bireyin ne derece yararlandığının bir ölçüsü ya da göstergesidir. Okuldaki başarı ise bir akademik programdaki derslerden öğrencinin aldığı notların ya da puanlarının ortalaması olarak düşünülebilir (Şama, Tarım, 2007). Diğer bir deyişle okul başarısı, okulda alınan notların değerlendirilmesi ve bu notların belirli bir ortalamanın üstünde yer alması anlamına gelmektedir. Okul başarısızlığı ise öğrencinin sahip olduğu zihinsel kapasiteden daha ziyade düşük notlar ile öğrencinin asıl kapasitesi arasında bir farklılığın bulunmasıdır (Özabacı, 2001).

Bireylerin okul ortamındaki başarısı ya da başarısızlığının, süregelen performanslarını da kimi zaman olumlu, kimi zaman olumsuz yönde etkileyebileceğini düşünmek mümkündür. Yaşadığı olumlu etkinin verdiği aşırı rahatlık ya da olumsuz etkinin itici gücü, bireyin motivasyonu, istekliliği ve performansını doğrudan etkileyebilmektedir. Başarı sağladığında devamını getirebilme veya rahatlama, başarısız olduğunda ise yılgınlık ya da ters yönde

güdülenme gibi tepkiler verebilen bireyin, yaşadığı duruma yönelik algısı oldukça önemlidir. Başarı ya da başarısızlığın performansa yönelik etkilerinin, belirgin bir şekilde hissedildiği önemli bir alan da müzik eğitimidir. Müzik eğitiminde bireylerin başarı ya da başarısız olmaları, bir sonraki performanslarını yakından ilgilendiren bir sonuçtur. Bireysel uygulamaların etkin olduğu müzik eğitimi sürecinde bireylerin başarı düzeyleri, performansa ve bu performansı etkileyen motivasyon, yetenek ve çalışma gibi unsurlara bağlıdır.

Müzik eğitimi, bireyin devinışsel, bilişsel ve duyuşsal davranışlarının birlikte organize oldukları alandır. Bireyin üç davranışının birlikte organize olması nedeniyle, müzik eğitimi ve boyutlarında, başarı ve başarısızlık devamlı bir şekilde ilgi çekmiş ve tartışma konusu olmuştur. Müzik eğitimi ve alana ilişkin boyutlarda başarı ve başarısızlığa neden olan faktörlerin öğretmen ve öğrenci tarafından nasıl algılandığı önemlidir. Bu faktörler doğru algılandığında, öğrencilerin daha sonraki öğrenme süreçlerinde ortaya koyabilecek başarıları öngörmeye önemli bilgiler sağlayacaktır (Akbulut, 2006). Eğitim sürecinin bir boyutu olarak müziğin, bireyin, zekâ gelişimi ve bilişsel başarısı üzerindeki etkileri de yıllardan beri çok çeşitli araştırmalara konu olmuştur (Şendurur, Barış, 2002).

Müzik, bireyin özgün ürünler verebildiği alanlardan biridir. Müziğin performansı karmaşık zihinsel ve psikomotor becerileri içeren bir faaliyettir. Bu yönüyle, eğitim bilimcilerinin kendi alanlarıyla ilgili olarak ileri sürdüğü gibi müzik eğitiminde de, öğretim ve eğitim faaliyetlerinin kalitesini ve etkinliğini arttırmak amacıyla eğitim sürecine etki eden tüm değişkenler incelenmelidir (Otacıoğlu, 2006).

Başarı ve başarısızlık kavramlarının çalgı eğitimi ve onun önemli bir parçası olan piyano eğitiminde kuşkusuz önemi büyüktür. Özellikle temel çalgı olarak tüm öğrencilerin eğitim gördüğü piyano eğitimi süreçlerinde, bireylerin piyano çalma becerisi, ilgisi ve motivasyonu ciddi önem arz etmektedir. Zira öğrencilerin piyano eğitiminde başarı için gereken unsurları eksiksiz yerine getirmesi, başarılı bir piyano performansı için hayati önem taşımaktadır. Öğrencilerin piyano eğitimi sürecinde başarısız olmaları, piyano çalgısına yönelik bakışları ve tutumlarını da etkilemektedir. Piyano çalgısına ve piyano eğitim sürecine yönelik olumlu ya da olumsuz tutum geliştirmiş öğrencilerin, motivasyonu yüksek yada düşük öğrencilerin ve planlı/düzenli çalışan yada çalışmayan öğrencilerin başarı düzeylerinin, kimi zaman kendi içerisinde farklılıklar göstereceğini beklemek yanlış olmaz. Bu nedenle piyano eğitiminde başarının sağlanmasında en önemli unsurlardan biri, planlı ve doğru çalışmanın nasıl yapılacağına kavratılmasıdır. Diğer tüm branşlarda olduğu gibi müzik eğitimi, çalgı eğitimi ve piyano eğitiminde de başarının en önemli anahtarı planlı, düzenli ve bilinçli çalışmaktır.

Yapılan çalışmada piyano eğitiminde başarısızlık nedenlerine yönelik öğrenci görüşlerini belirlemeye çalışan “Piyano Eğitiminde Başarısızlık Nedenleri Anketi”nin geçerlik ve güvenirlik düzeyinin belirlenmesi ve bu yolla yeni bir anket geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Piyano eğitiminde başarıyı sağlayan ve başarısızlığa neden olan etkenlerin bilinmesinin, sürecin değerlendirilmesinde ve başarının sürdürülebilmesinde önemli unsurlar olduğunu söylemek mümkündür. Özellikle başarısızlık nedenlerinin belirlenerek gerekli tedbirlerin alınması, başarının sağlanması ve devam ettirilmesinde önem arz etmektedir. Bu sebeple başarısızlık nedenlerine yönelik hem öğrenci, hem de eğitimci düzeyinde görüşlerin değerlendirilmesi öne çıkmaktadır. Bu çalışmada benzer bir yaklaşımla piyano eğitimi sürecinde karşılaşılabilecek muhtemel başarısızlık nedenlerinin belirlenmesini sağlamak amacıyla bir ölçek geliştirilmeye çalışılmıştır.

Yöntem

Evren ve Örneklem

Yapılan çalışmanın evrenini Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında eğitim gören piyano öğrencileri, örnekleme 2008 – 2009 Eğitim Öğretim Yılı Güz Yarıyılında öğrenimlerini sürdüren ve rastgele (random) biçimde belirlenen Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı piyano öğrencileri oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Yapılan çalışmada ilk olarak başarı, başarısızlık, piyano eğitimi ve piyano eğitiminde başarı gibi başlıklar ışığında bir literatür taraması yapılmıştır. Tarama sonucunda elde edilen bilgiler ve kaynaklar gözden geçirilmiş ve uygulanması düşünülen anket geliştirilmiştir. Geliştirilen anket, yapılan literatür taraması sonucunda elde edilen ve çeşitli disiplinlerde geliştirilmiş olan başarısızlık nedenlerine yönelik bazı anket ya da ölçekler incelenerek hazırlanmıştır. Toplam 26 maddeden oluşan anket yardımıyla örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin, piyano eğitiminde başarısızlık nedenlerine yönelik görüşleri elde edilmiştir. Maddeler içerisinde öğrencilerin muhtemel başarısızlık nedenlerine yönelik görüşlerini belirlemeye yönelik gerek bireysel etkenler, gerek çevresel etkenler, gerekse ders işleyişine yönelik etkenlere atıfta bulunan ifadeler yer almaktadır. Geliştirilen anket yardımıyla

öğrencilerin piyano eğitiminde başarısızlık nedenlerine yönelik görüşleri belirlenmeye ve elde edilen verilere dayanarak ölçeğin geçerlik ve güvenilirliği hesaplanmaya çalışılmıştır. Anketi oluşturan maddeler için kullanılan cevap seçenekleri, likert tipinde 5'er basamaktan oluşmuştur. Olumludan olumsuzu doğru "Tamamen Katılıyorum", "Katılıyorum", "Kısmen Katılıyorum", "Çok az Katılıyorum", "Hiç Katılmıyorum" şeklinde hazırlanan seçenekler yardımıyla ölçek cevaplanmıştır. Ölçek içerisinde sorulardan önce ayrıca sınıf ve mezun olunan lise türü gibi iki farklı değişken yer almıştır.

Tavşancıl (2002) örneklem büyüklüklerinin madde (soru) sayısının en az beş hatta on katına kadar çıkması gerektiğini belirtmiştir. Geliştirilen ölçek, piyano dersini kendi döneminde ve tekrar ders olarak alan öğrenciler üzerinde uygulanmıştır. Müzik öğretmenliği programı piyano öğrencilerinin oluşturduğu örneklem grubu toplam 294 kişiden oluşmaktadır. Yapılan uygulama, örneklem grubunu oluşturan 294 öğrencinin ölçeği cevaplaması ve anketlerin gönderilerek toplanması süreçleri dahil yaklaşık 1,5 ay içerisinde tamamlanmıştır. Uygulamanın tamamlanmasını takiben istatistik ölçüm süreci devreye girmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Çalışmada istatistik işlemler için SPSS (Statistic Package for Social Science) paket programı kullanılmıştır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğinin belirlenmesinde ilk olarak güvenilirlik katsayısı olan Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin genel Alpha katsayısı yanında, oluşan genel faktör basamaklarının da Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Elde edilen veriler %100'lük güvenilirlik düzeyine göre yorumlanmıştır. Güvenirlik katsayısının hesaplanmasından sonra, KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) örneklem uygunluğu testi yapılmıştır. KMO testi uygulamasının yanında, ölçeğe yönelik faktörlenebilirlik düzeyini belirlemek için Bartlett's testi yapılmış, bu testte anlam düzeyi $p < .001$ seviyesine göre ölçülmüştür. Ölçeğe yönelik Alpha, KMO ve Bartlett's testlerinin yanında, ölçeği oluşturan maddelere yönelik temel bileşenler faktör analizi ölçümü yapılmış, madde toplam korelasyonları belirlenmiş ve oluşan faktörler arası korelasyon ölçümleri yapılmış ve tek örneklem "t" testi uygulanmıştır.

Ölçeğe ilişkin KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) örneklem uygunluğu testi sonuçları .82 olarak gerçekleşmiştir. Bu sonuç ölçek yoluyla elde edilen verilerin faktör analizine uygun olduğu ortaya koymaktadır. Ölçeğin Bartlett's faktörlenebilirlik düzeyi ise $p < .001$ düzeyine göre (Bartlett's Test of Sphericity $\chi^2 = 1353,06 - p = .000$) anlamlı bulunmuştur. Bu sonuç ölçeğin çok değişkenli ve normal dağılımlı olduğu ve kullanılan örneklemin faktör analizine uygun olduğu sonucunu desteklemektedir. Varimax rotasyon tekniği kullanılarak yapılan faktör analizi ölçümünde, denemeye alınan 26 maddenin öz değeri 1'den büyük 3 faktör

altında toplandığı anlaşılmıştır. Ölçeği oluşturan maddelerin toplandığı 3 ana başlığı temsil eden faktörler ve bu faktörler kapsamına giren madde numaraları aşağıda listelenmiştir. Analize alınan 26 maddenin ölçeğe ilişkin açıkladığı toplam varyansın %39,76 düzeyinde gerçekleştiği görülmüştür.

Faktör yük değerinin, .45 yada daha yüksek olması seçim için iyi bir ölçüdür. Ancak uygulamada az sayıda madde için bu sınır değer .30'a kadar indirilebilir. Diğer yandan tek faktörlü ölçeklerde açıklanan varyansın %30 ve daha fazla olması yeterlidir. Çok faktörlü ölçeklerde ise açıklanan varyansın daha fazla olması beklenir (Büyüköztürk, 2004). Tavşancıl (2002), ölçekte yer alan maddeler için madde toplam korelasyonlarının .30 ve üzerinde olmasını önermiştir. Ayrıca Bütüner ve Gür (2007), yaptıkları çalışmada faktör yükü .45 ve madde toplam korelasyonları .30'un altında kalan maddeleri ölçekten çıkarmıştır. Bu bilgiler ışığında çalışma için alt sınır olarak faktör yükü için .40 düzeyi, korelasyon için ise .30 düzeyi belirlenmiştir. Faktör analizinde 3 sorunun madde toplam korelasyonlarının .30'un altında kaldığı, faktör yüklerinin .40'dan düşük olduğu ve ölçeğe ilişkin açıklanan toplam varyansı karşılamadığı anlaşılmıştır. Ölçekte yer alan 11., 12. ve 13. maddeler ölçekten çıkarılmış, soru sayısı 23'e düşürülmüş ve sorular tekrar numaralandırılarak tablolaştırılmıştır. Faktör analizi sonucu düşük faktörlü çıkan bu 3 sorunun ölçekten çıkarılması sonrasında, ölçeğe yönelik Cronbach Alpha güvenilirlik ölçümleri tekrar yapılmıştır.

Faktör yükü açısından düşük bulunan soruların ölçekten çıkarılması sonrasında, tekrar ölçüme tabi tutulan ölçeğin Alpha güvenilirlik katsayısı, eleme öncesi ölçümde .85, eleme sonrası ölçümde .86 olarak gerçekleşmiştir. Yapılan uygulama sürecinde tercih edilen örneklemin, tüm piyano öğrencilerini yani evreni temsil edip etmediğine yönelik yapılan "t" testi sonuçlarında, sonuçlar anlamlı bulunmuştur. Tek örneklem t testine göre örneklem evreni temsil edebilecek düzeydedir. Çalışmada kullanılan ölçeğe yönelik yapılan korelasyon katsayısı hesaplamalarında, faktör analizi sonucunda ortaya çıkan 3 ana faktörün, birbiri arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılmıştır. Ölçeği oluşturan sorulara ait 3 basamağın korelasyon ölçümlerinde, basamaklar arası gerçekleşen korelasyon katsayıları tablolaştırılarak yorumlanmıştır. Faktör analizi sonucu elde edilen faktörlere ait başlıklar (basamaklar) ve bu faktörlere giren sorulara ait madde numaraları aşağıda belirtilmiştir.

- 1- Piyano Çalışma Sürecinde Bireysel Etmenler
- 2- Piyano Eğitiminde Öz-Yeterlik ve Çevresel Etmenler
- 3- Piyano Eğitimine Yönelik Tutum ve Değerlendirme Süreci

Tablo 1

Ölçeği Oluşturan Maddelerin Faktörlere Göre Dağılımı

Faktörler	Maddeler
F 1	3, 4, 5, 8, 9, 17, 18, 20
F 2	2, 16, 19, 23, 24, 25, 26
F 3	1, 6, 7, 10, 14, 15, 21, 22

Bulgular ve Yorum

Tablo 2

Örneklem Grubuna Ait Tanımlayıcı Veriler

Sınıf, Lise	f	Yüzde
Birinci Sınıf	79	%26,8
İkinci Sınıf	76	%25,8
Üçüncü Sınıf	85	%28,9
Dördüncü Sınıf	38	%12,9
Beş ve Yukarısı	16	%5,4
AGSL	189	%64,2
Diğer	105	%35,7

Tablo 2’de örneklem grubunu oluşturan öğrenciler, sınıf ve mezun oldukları lise düzeyine göre gruplandırılmıştır. Uygulamaya katılan 294 öğrencinin sınıf düzeyine yönelik dağılımında, piyano dersini kendi döneminde veya tekrar ders olarak alan sınıflar birinci ve dördüncü sınıf arasında sıralanmış, diğer öğrenciler beşinci sınıf ve daha yukarısı adı altında toplanmıştır. Yüzdeler dağılım incelendiğinde birinci, ikinci ve üçüncü sınıfların birbirine yakın, üçüncü sınıfın ise %28,9 ile kısmen diğerlerinden fazla olduğu sonucu karşımıza çıkmaktadır. Bu durum halen uygulanmakta olan programlar gereği, piyano dersinin aktif olarak yürütüldüğü bu üç sınıfın uygulamada daha ağırlıklı olduğunu göstermektedir. Diğer yandan uygulamaya katılan öğrencilerin, mezun oldukları lise türüne göre yapılan sınıflandırmada, Güzel Sanatlar Lisesi (AGSL) mezunları ile diğer liselerden (Süper Lise, Normal Lise, Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi) mezun olan öğrenciler ayrı olarak değerlendirilmişlerdir. Sonuçlar incelendiğinde AGSL öğrencilerinin %64,2 ile önemli bir katılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 3

Ölçeğe Ait Madde Toplam Korelasyonları

Faktör	Madde No	r	Faktör	Madde No	r	Faktör	Madde No	r
F1	3	464***	F2	2	394***	F3	1	505***
	4	588***		16	555***		6	529***
Bireysel Etmenler	5	505***	Öz Yeterlik ve	19	456***	Tutum ve Değer.	7	458***
	8	391***		23	543***		10	608***
	9	367***	24	537***	14		470***	
	17	478***	Çevresel Etmenler	25	424***		15	447***
	18	303***	26	550***	21		370***	
	20	483***			22		584***	

*** p<.001

Tablo 3'te yer alan madde toplam korelasyonları incelendiğinde, gerçekleşen dağılımın .30 ve üzerinde olduğu anlaşılmaktadır. Madde toplam korelasyonları için belirlenen .30'luk alt sınır göz önüne alındığında, ölçekten çıkarılan maddeler haricinde yer alan tüm maddelerin, iç tutarlılığı yansıttığı söylenilebilir. Birinci faktörde 303 ile 588, ikinci faktörde 394 ile 555, üçüncü faktörde 370 ile 608 arasında gerçekleşen madde toplam korelasyonları, ölçeği oluşturan maddeler düzeyindeki tutarlılığı ortaya koymaktadır.

Tablo 4

Ölçek Maddelerine Ait Faktör Dağılımları

Faktör	Madde No	Faktör Yüğü	Faktör	Madde No	Faktör Yüğü	Faktör	Madde No	Faktör Yüğü
F1	3	.63	F2	2	.58	F3	1	.49
	4	.56		16	.47		6	.40
Bireysel Etmenler	5	.59	Öz Yeterlik ve	19	.50	Tutum ve Değer.	7	.66
	8	.61		23	.50		10	.50
	9	.58	24	.63	14		.71	
	17	.58	Çevresel Etmenler	25	.64		15	.76
	18	.56	26	.54	21		.39	
	20	.48			22		.54	
Varyans	%24,26		Varyans	%8,92		Varyans	%6,57	
Toplam Varyans %39,76								

Ölçeğe yönelik, temel bileşenler faktör analizi yöntemi ile belirlenen faktör yüklerinin yer aldığı tablo 4 incelendiğinde, açıklanan toplam varyansın %39,76 düzeyinde olduğu görülmektedir. Açıklanan varyansın faktörlere göre dağılımı göz önünde bulundurulduğunda, birinci faktörde %24,26 düzeyinde bir eğilim olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum ölçeğin genel olarak güçlü tek bir faktörü açıkladığı sonucunu desteklemektedir. Faktör yük sınırı olarak belirlenen .40 düzeyi düşünüldüğünde, ölçeği oluşturan maddelere yönelik faktör yüklerinin,

ölçek iç tutarlılığını karşıladığı anlaşılmaktadır. Faktör yükleri genel olarak .40 ve .76 aralığında gerçekleşmiştir. Faktör analizinden elde edilen sonuçlar ölçeğin iç tutarlılığının yüksek düzeyde etkin olduğunu ortaya koymuştur.

Tablo 5

Faktörler Arası Korelasyon Ölçümü ve “t” Testi Sonuçları

	Faktörler			t	p
	F 1	F 2	F 3		
F1	---	452***	539***	65,49	.000
F2	542***	---	554***	46,66	
F3	539***	554***	---	57,05	

***p <.001

Tablo 5'e göre ölçeği oluşturan maddelere ait üç ana faktörün, birbiri arasında orta ve belirgin düzeyde bir anlamlı ilişki bulunmaktadır. Aralarında korelasyon katsayısı düzeyine göre orta düzeyde ve $p < .001$ düzeyine göre anlamlı bir ilişki bulunan faktörler, ölçeği oluşturan maddelerin birbiri arasındaki bağıntıya işaret etmektedir. Ölçek için yapılan tek örneklem “t” testi sonuçları değerlendirildiğinde, örneklemin evreni önemli ölçüde temsil ettiği anlaşılmaktadır. Yapılan ölçümlere göre anlamlı düzeyde gerçekleşen ($p < .001$) sonuçlar, çalışma için tercih edilen örneklem grubunun ve bu grubun ölçeğe verdikleri cevapların, evreni temsil eden grubun özelliklerini yansıtabildiğini göstermektedir.

Tartışma ve Sonuç

Yapılan uygulamalar ve istatistik ölçümler sonucunda elde edilen bulgular, piyano eğitiminde başarısızlık nedenleri anketinin önemli ölçüde geçerli ve güvenilir sonuçlar verdiğini göstermiştir. Ölçek için uygulanan güvenilirlik analizleri, madde analizleri, faktör analizleri ve korelasyon ölçümleri ölçeğin güçlü bir faktörel dağılıma sahip olduğunu ortaya koymuştur. Ölçeğe yönelik güvenilirlik ölçümlerinde Alpha sonucu, .86 düzeyinde yüksek bir güvenilirlik sonucu vermiştir. Diğer yandan ölçeğin örneklem uygunluğu ve faktörlenebilirlik düzeylerinin olumlu yönde gerçekleştiği anlaşılmıştır. Bu iki ölçüm için gerçekleştirilen KMO ve Barlett's testleri, faktör analizine olanak veren sonuçları beraberinde getirmiştir. Ölçeğe yönelik faktör analizleri ve madde toplam korelasyonu hesaplamalarında, kabul edilebilir sınırlar göz önünde tutularak üç madde ölçekten çıkarılmış ve ölçeğin bu haliyle güçlü tek bir faktörü içerdiği, faktör yüklerinin yüksek olduğu ve toplam varyansı önemli ölçüde açıkladığı anlaşılmıştır.

Ölçeğe yönelik korelasyon ölçümlerinde, faktörler arasında $p < .001$ düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu ve orta düzeyde bir önemli bağıntının bulunduğu görülmüştür. Korelasyon ölçümleri, madde analizleri ve faktör analizi işlemleri, ölçeğin iç tutarlılığı ve geçerliliğinin yüksek düzeyde olduğuna işaret etmektedir. Çalışma için belirlenen örneklem grubunun, evreni önemli ölçüde temsil ettiği anlaşılmıştır. Bu sonuca yönelik yapılan tek örneklem “t” testi sonuçlarında ortaya çıkan anlamlı eğilim, seçilen örneklemin evrenin tüm özelliklerini büyük çapta yansıttığını göstermiştir.

Çalışma sonucunda elde edilen veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen piyano eğitiminde başarısızlık nedenleri anketinin, büyük ölçüde geçerli ve güvenilir olduğunu göstermiştir. Anketin gerek güvenirlik katsayıları, gerek faktör yükleri, gerekse korelasyon değerleri göz önüne alındığında piyano eğitiminde kullanılabilir bir anket olduğu anlaşılmaktadır. Elde edilen veriler ve uygulama sonucu ortaya çıkan durum, geliştirilen anketin uygulanabilir ve kullanılabilir bir anket olduğunu ortaya koymaktadır.

Kaynaklar

- Akbulut, E. (2006). Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Denetim Odaklarına İlişkin Algıları, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(3), 171-180.
- Akdağ, H. (2008). İlköğretim II. Kademe 6. ve 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrencilerin, Bilişsel ve Duyuşsal Giriş Davranış Özelliklerinin Başarı ve Tutumlarına Etkisi, *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 53-68.
- Asmus, E. P. (1986). *Factors Student Believe to be the Causes of Success or Failure in Music*, Music Educators National Conference, in April 1986, Anaheim, California.
- Bütüner, S. Ö. & Gür, H. (2007). V Diyagramına Yönelik Bir Tutum Ölçeğinin Geliştirilme Çalışması, *Milli Eğitim*, 176, 72-85.
- Büyüköztürk, Ş. (2004). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*, Pegema Yayıncılık, Ankara.
- Demirova, D. (2008). Piyano Eğitiminin İlköğretim Öğrencilerinin Dikkat Toplama Yetisine Etkisi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(16), 58-69.
- Gavcar, E., Ülkü, M. & Ekmekçi, S. (2001). Üniversite Öğrencilerinin Başarıları Üzerine Etki Eden Bazı Faktörlerin Araştırılması (Muğla Üniversitesi İ.İ.B.F. Örneği), *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5, 1-10.
- Kaya, E., Bal, D. E., Sezek, F. & Akın, M. (2006). Sınav Hazırlıkları ve Sınav Sürecinde Yaşanan Bazı Olumsuzlukların Öğrenci Başarısına Etkisi, *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 55-67.

- Kaya, K. & Taşdemirci, E. (2005). Birleştirilmiş Sınıflar İle Bağımsız Sınıflarda İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Karşılaştırmalı İncelemesi, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 1-26.
- Kelecioğlu, H. (1992). Güdülenme, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 175-181.
- Keskin, K. H. & Yapıcı, Ş. (2008). Başarılı ve Başarısız Öğrencilerin Kişilik Özellikleri İle İlgili Öğretmen ve Veli Görüşleri, *Kuramsal Eğitimbilim*, 1(1), 20-32.
- Kılıç, I. (2006). *AGSLI Öğrencilerinin Piyano Derslerindeki Başarı Durumlarının Değerlendirilmesi*, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 26-28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi. Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Kızılcık, H. Ş. & Tan, M. (2007). Fizik Öğretiminde Kullanılan Yazılı Ölçme Türlerinin İtme-Momentum Konusu İçin Karşılaştırılması, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(2), 109-122.
- Oluk, S. & Başöncül, N. (2009). İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerin Üstbiliş Okuma Stratejilerini Kullanma Düzeyleri İle Fen-Teknoloji ve Türkçe Ders Başarıları Üzerine Etkisi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(1), 183-194.
- Otacıoğlu, S. G. (2006). *Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Müzik Eğitimi Alan Öğretmen Adaylarının, Müzikal Algı ve Özgüvenleri İle Okul ve Çalgı Başarı Düzeyleri Arasındaki İlişki*, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 26-28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Özabacı, N. (2001). Demografik Özellikler İle Okul Başarısızlığına Neden Olan Faktörler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13, 135-150.
- Şama, E. & Tarım, K. (2007). Öğretmenlerin Başarısız Olarak Algıladıkları Öğrencilere Yönelik Tutum ve Davranışları, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 135-154.
- Şendurur, Y. & Barış, D. A. (2002). Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 165-174.
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Tufan, E. & Güdek, B. (2008). Piyano Dersi Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 75-90.
- Yazıcı, H. (2009). Öğretmenlik Mesleği, Motivasyon Kaynakları ve Temel Tutumlar: Kuramsal Bir Bakış, 17(1), *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 33-46.
- Yıldırım, A. & Semerci, Ç. (2006). İlköğretimde (6., 7., 8. Sınıflar) Öğretmen ve Öğrencilerin Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Görüşleri (Diyarbakır ve Elazığ İli Örneği), *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(2), 83-95.

- Yıldırım İ. (2000). Akademik Başarımın Yordayıcısı Olarak Yalnızlık, Sınav Kaygısı ve Sosyal Destek, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 167 – 176.
- Yiğit, N., Bütüner, S. Ö. & Dertlioğlu, K. (2008). Öğretim Amaçlı Örutbağ Sitesi Değerlendirme Ölçeği Geliştirme, *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 2(2), 38–51.

Extended Abstract

Introduction: Success and failure are among concepts which are often faced by individuals in their academic lives. In the process of education, an individual's success or failure is caused by either general or specific reasons. Educational approaches which emphasize the need for individuals to take on the responsibility of their own learning argue that the individual has to carry a key role in determining success or failure and preparing for the process. In the academic process for individuals to plan and implement the necessary tasks in order not to fail, is positively correlated with the wish to succeed. Individuals are going to desire to succeed as a result of the education they take and for what they learn to be long lasting. Therefore, this forces individuals to make necessary planning and implementation in the course of this process.

Purpose: The purpose of the present study is to determine the reliability level of the “Causes of Failure in Piano Education Questionnaire” which aims at finding out the thoughts of students on the reasons for failure in piano education. It could be stated that knowing the factors causing failure or assuring success in piano education is of primary importance in evaluating the process and sustaining success. Especially, determining the causes of failure and taking precautions plays an important role in assuring and sustaining success. For this reason, the evaluation of thoughts on reasons for failure at both student and educator level becomes important. In this study, with a similar approach, it was aimed at developing a scale to determine possible reasons for failure that can be encountered during the process of piano education.

Population and Sample: The field under survey in the present study is Faculties of Education, Departments of Fine Arts Education, Music Education Main Science Branches, students of piano and the sample is comprised of randomly selected students attending the fall semester of 2008-2009 at The Education Faculty, Department of Fine Arts Education, Music Education Main Science Branches of Karadeniz Technical University, Harran University and Çanakkale Onsekiz Mart University.

Data Collecting: In the study, firstly, literature searches were made regarding terms such as success, failure, piano education and success in piano education. The information and sources were studied in detail and the questionnaire was developed. The questionnaire was prepared by examining questionnaires and scales developed in various disciplines towards reasons for failure accessed through the literature search. By means of the questionnaire which contained 26 items, thoughts of students regarding the reasons for failure in piano education were obtained. Among the items, there were statements referring to individual factors, environmental factors and factors related to course methodology, aiming at finding the possible reasons for students' failure. With the help of the developed questionnaire, it was attempted to obtain the thoughts of students regarding reasons for failure in piano education and to evaluate the reliability and validity of the developed scale depending on the data gathered. The items on the questionnaire consist of five point Likert scale items. The scale was answered by using five choices from negative to positive: "strongly agree", "agree", "undecided", "disagree", "strongly disagree" Preceding the questions in the scale, the questionnaire also contained two different variables which were class and high school type graduated from.

Data Analysis: In this study, SPSS (Statistic Package for Social Science) program package was used. In order to determine the validity and reliability of the scale, firstly Cronbach's Alpha quotient was calculated. Besides the general Alpha quotient for the scale, alpha quotients were also calculated for the general factor steps. The data obtained was evaluated according to 100% reliability level. After the calculation of reliability quotient, KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) sample validity test was done. Besides the KMO test application, Bartlett's test was done in order to find the level of factorizing, in this test the significance level was taken as $p < .001$. In addition to the Alpha, KMO and Bartlett's tests, basic components factor analysis was done for the items comprising the scale, total item correlations were found and within the factors obtained correlation measurements were made and one-tailed t-test was used.

Results: Data obtained as a result of the implementations and statistical measurements showed that the "Causes of Failure in Piano Education Questionnaire" yields significantly valid and reliable results. The reliability analyses, factor analyses and correlation measurements made for the scale showed that the scale has a strong factor distribution. From the reliability measurements for the scale, an Alpha of .86 indicating a high level of reliability was found. On the other hand, it was seen that the item validity of the scale and the factorizing level was realized in the positive direction. KMO and Bartlett's tests for these two measures have

brought about results making factor analyses possible. During the factor analyses and total item correlation measurements for the scale, by considering the acceptable limits, three items were excluded from the scale and it was seen that the scale includes one strong factor in this state that the factor loadings are high and that total variance is explained to a significant level. Data obtained from the study shows that the “Causes of Failure in Piano Education Questionnaire” developed by the researcher is valid and reliable to a great extent. Reliability quotients, correlation values and factor loadings of the questionnaire show that it is a questionnaire which can be used in piano education. Data obtained and the results of the implementation show that the developed questionnaire is a usable questionnaire.